

Sibila Vigna

L'aniversari de la Laura

L'aniversari de la Laura

Intermón
Oxfam

Direcció de la col·lecció: Raquel León

Traducció: Marta Campo

Consell assessor: Mª Àngels Alié, Carme Batet, Mireia Claverol, Anna Conangla, Montse López, Juan Manuel Matos, Laura Mendoza, Elena Millá, José Palos, Ferran Polo, Vanesa Quintana, Maria Rico

Coordinació de la producció: Elisa Sarsanedas

Disseny de la coberta i interiors: Lluís Torres

1a. edició: juny 2003

2a. edició: desembre 2007

© Autoria: Sibila Vigna

© Il·lustracions: Ángel Sauret

© Intermón Oxfam

Roger de Llúria, 15. 08010 Barcelona

Tel. 93 482 07 00. Fax 93 482 07 07

E-mail: info@IntermonOxfam.org

ISBN: 978-84-8452-203-4

Dipòsit legal: B-55.207-2007

Realització: MC producció editorial / Pàgina 98

Impressió: Press Line, Av. Bon Pastor 163-165, Sant Adrià de Besòs (Barcelona)

Imprès a Espanya

Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment.

Imprès en paper exempt de clor.

Í n d e x

L'aniversari de la Laura	4
1 • Nous amics per a la Laura	12
2 • El repartiment del pastís	13
3 • Anem a comprar	14
4 • Tempesta de neu!	15
5 • La meva família compra, la meva família ven...	16
6 • La Rose Marie i la Momena	18
7 • Un viatge arreu del món	19
8 • Rumiant alternatives...	22
9 • Això ha de canviar!	23
10 • Què pots fer-hi tu?	24

L'aniversari de la Laura

L'endemà, diumenge, era l'aniversari de la Laura. Feia temps que la Laura esperava aquest dia. Tenia moltes ganes de fer deu anys i, a més, la mare i el pare li havien promès una festa d'aniversari ben maca.

Fins i tot l'àvia Lola havia vingut del poble per ser-hi, al desè aniversari de la seva néta gran. Quan va arribar, al matí, amb la bossa força carregada, abans de tot li va fer una gran abraçada a la Laura.

L'àvia estava emocionada:

—No m'ho puc creure... Si sembla que fa tan poc temps que t'adormia als braços. I ara ja fas deu anys, Laura. El temps passa ben de pressa.

La Laura es deixava abraçar i fer petons. Quina bona olor que feia l'àvia! De la bossa que duia s'escapaven totes les oloretes del poble: fruites i verdures de l'hort, herbes perfumades, melmelades, pa de pessic casolà...

Però el bon moment no va durar gaire. Des d'algun lloc del pati va aparèixer l'huracà d'en Joan, el germà petit de la Laura, i es va llançar als braços de la nouvinguda. L'àvia reia:

—Vine aquí, petitó. L'àvia té abraçades per a tothom.

A l'estiu, la Laura, en Joan i els pares passaven al poble alguns dies de les vacances. Però, en època de classes, la família no veia gaire l'àvia; per això quan venia a casa s'organitzava una veritable festa. La Laura i en Joan s'afanyaven a demanar-li notícies dels amics i amigues del poble. Després de posar-los al dia, l'àvia sempre explicava contes "màgics" o històries de quan era jove. Les hores amb l'àvia passaven volant!

Avui, però, la Laura i en Joan hauran de tenir paciència i esperar que l'àvia no estigui tan enfeïnada. Aquesta tarda els grans estan molt ocupats preparant la festa d'aniversari de demà. La Laura vol ajudar, però la mare li demana que se'n vagi a jugar al jardí amb el seu germà. En Joan només té tres anys i està una mica consentit. Algunes vegades, quan s'avorreix, plora i reclama l'atenció de la família. La Laura se l'estima molt, el seu germà petit, però de vegades...

Abans de sopar ja està tot preparat. Als arbres del jardí hi ha fanalets de paper, globus i serpentines. Els suc i les begudes s'estan refredant a la nevera, i a la taula de la cuina uns quants plats deliciosos esperen els convidats i les convidades.

—Segur que estan més bons... —exclama la Laura quan els veu.

Hi ha entrepans de tot tipus, empanada, truites de patates, formatges, embotits i diferents classes de croquetes. A més, la mare no s'ha oblidat de la pizza especial que tant li agrada a la Laura, amb marisc, xampinyons i mozzarella. Però l'estrella de la festa, sens dubte, serà l'immens pastís de moca, fet amb cafè i xocolata, obra mestra de l'àvia Lola. El pare, per la seva banda, s'ha lluit amb una macedònia multicolor que ha preparat amb fruites de tota mena. La Laura apropa el nas a la safata. A més de les peres i les pomes de l'àvia, hi ha kiwis, préssecs, plàtans, maduixes i unes fruites que la Laura no sap què són. El pare li explica que són mangos i papaies; aquestes fruites, igual que els kiwis i les pinyes, vénen de països molt llunyans.

En Joan pregunta:

—I el pastís, també ha vingut d'un altre país?

L'àvia riu i li contesta:

—El pastís l'he fet jo, fillet, però la xocolata i el cafè també han viatjat molt. Segurament els han cultivat a Àfrica o a Amèrica.

La Laura s'ha quedat capficada. La mare li fa un petó i li diu a cau d'orella:

—T'imagines quanta gent ha estat treballant per al teu aniversari?

La nena mira el menjar i pensa: "No sé si podré esperar fins demà...".

A l'hora d'anar a dormir, l'àvia Lola ve a dir bona nit als seus néts. La Laura li demana que li expliqui una història, però l'àvia li pregunta si ja ha pensat en el desig del seu aniversari. La Laura se sorprèn: "De quin desig parla?".

Aleshores, asseguda a la vora del llit, l'àvia li explica un secret:

—Quan es bufen les espelmes d'aniversari és un moment màgic en la vida de les persones. Per això, si tanquem els ulls ben fort, just abans de bufar, podem demanar un desig que surti del cor. Encara que ja gairebé ningú no es recordi d'ells, als jardins, als boscos i als parcs viuen uns follets diminuts encarregats d'acomplir els desitjos d'aniversari. Aquests follets no són personetes fàcils; per fer la seva feina, posen una condició imprescindible: que els desitjos siguin justs. Últimament —explica l'àvia—, els follets estaven un xic preocupats. Abans era més fàcil accomplir els desitjos dels nens i les nenes. Però les coses es posaven cada cop més difícils. Al món hi havia molts problemes, i els desitjos que es demanaven eren massa complicats per a uns follets tan petitons. Ara, no tot es podia arreglar amb màgia; es necessitaven persones. Els desitjos es podien complir, però calia ajudar-los.

La Laura escolta les darreres paraules de la història mentre es va quedant adormida.

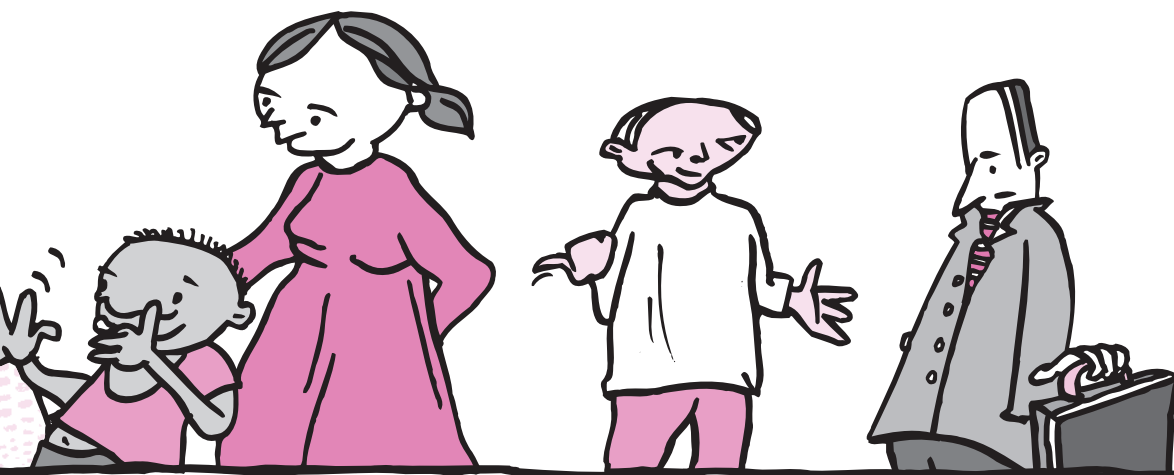
—Demà —diu l'àvia—, abans de bufar les deu espelmes del pastís, pensa molt bé el desig que vols demanar als follets.

La Laura es desperta perquè hi ha molt de xivarri; se senten les veus d'unes quantes persones. "Han arribat els convidats!", pensa la nena; i, sense pensar-s'ho gaire, surt a corre-cuita del llit i corre cap a la porta principal de la casa. Però al jardí no hi ha ningú i tot just comença a sortir el sol. "Encara és massa d'hora —reflexiona la Laura—, em dec haver equivocat."

En aquell moment es tornen a sentir les veus. Sembla que vénen de la cuina. I si són el pare i la mare? La Laura comença a caminar sense fer soroll pel passadís. La porta de la cuina està tancada, i ara està segura que les veus vénen de l'interior i que són de desconeguts.

La Laura no sap què fer, dubta si cridar els pares o posar-se a escoltar. Sembla que algú discuteix. En aquell moment, una veu d'home se sent per sobre de les altres. Encara que està espantada, la Laura s'apropa més a la porta per intentar copsar el que passa a dins. Quan s'hi recolza, la porta, que no estava ben tancada, s'obre de sobte.

La Laura cau asseguda al mig de la cuina. Unes quantes persones la miren amb sorpresa i expectació. Una dona pèl-roja amb el cabell llarg li diu empipada a un senyor de vestit gris i corbata:

—Mira el que has fet! Has despertat la nena!

La Laura els mira des del terra sense fiar-se del que veu. Una altra dona, de pell fosca, que porta un vestit de colors molt maco, agafa de la mà la Laura i l'ajuda a aixecar-se:

—No tinguis por, petita, ningú no et farà mal.

Algú tanca la porta que dóna al passadís. La Laura es fixa que l'altra porta, que dóna al pati, està mig oberta. A més de les dues dones i de l'home del vestit gris, hi ha un nen moreno de l'edat de la Laura i un home d'ulls negres i ametllats. Tots s'apropen per saludar la Laura donant-li la mà, excepte l'home del vestit gris, que decideix seure a la cadira de la mare a treballar en un ordinador portàtil.

—T'estàvem esperant —li diu l'home d'ulls ametllats.

El nen se li apropa:

—Et dius Laura, oi?

La Laura comença a reaccionar:

—Però, qui sou vosaltres i per què sou aquí?

—Serà millor que ens presentem, perquè la nostra amiga no s'espanti —diu el nen—. Començo jo. Em dic Kevin i sóc de Costa d'Ivori...

—De l'Àfrica? —diu la Laura amb sorpresa—. Vius a l'Àfrica? I com has vingut fins a casa meva?

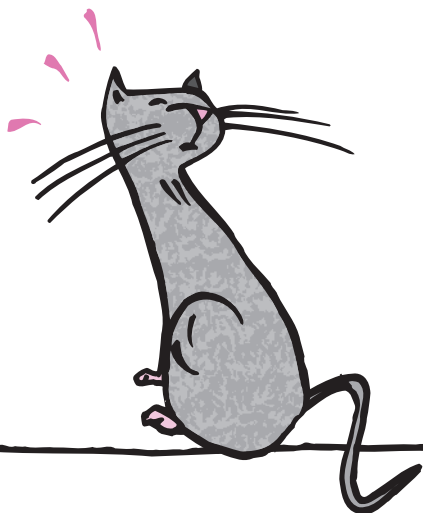
—Doncs he hagut de viatjar molt..., però això no és important. Tots nosaltres hem vingut des de molt lluny, perquè volíem conèixer-te.

—I per què heu viatjat tant per conèixer-me? —pregunta la Laura.

—És que... tenim moltes coses per explicar a les persones que viuen aquí. Jo, per exemple, volia explicar-te que la meva família i jo cultivem cacau. I saps què? Amb les llavors d'aquest cacau es va fabricar la xocolata d'aquest pastís d'aniversari.

—Sí —diu la dona de pell fosca—. Aquest pastís que té tan bon aspecte és de moca, és a dir que porta cafè i xocolata. Ves per on, sabies que el cafè és

un producte del meu poble? A propòsit, jo em dic Merchae i sóc de Tanzània.

—Jo em dic Alicia, sóc de Xile i treballo en la recol·lecció de fruita —diu la dona pèl-roja.

—O sigui que tu vas collir els mangos i les papaies de la macedònia —diu la Laura, que comença a entendre.

—Sí, jo les vaig collir. Cullo moltes classes de fruites que després viatgen arreu del món. L'olor i el sabor d'aquestes fruites és una delícia, oi?

Els altres fan que sí amb el cap i l'home d'ulls ametllats aprofita l'oportunitat per presentar-se:

—Jo sóc en Thach Kia, visc al Vietnam. La meva dona i jo ens dediquem a criar marisc.

—I com es cria el marisc? —pregunta la Laura amb molta curiositat.

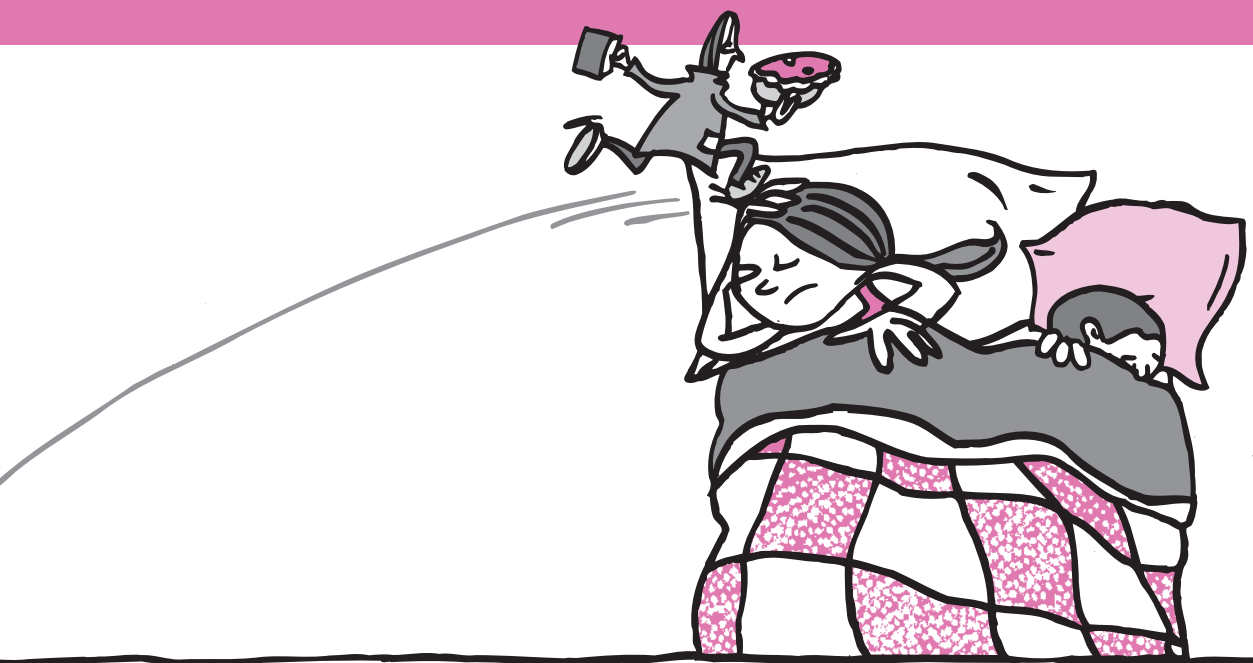
—Tenim alguns estanys on les cries de marisc creixen fins que les podem vendre. Són bastant traçudes. Moltes nits he de dormir en una barraqueta enmig dels estanys per cuidar-les, com si fossin nens petits! —diu en Thach Kia amb un gran somriure. Tots riuen, tret del senyor del vestit gris, que continua treballant amb l'ordinador.

—Però la veritat és que tot i que treballem molt, les coses no ens van gaire bé. Els països rics ens cobren molts impostos per poder vendre-hi el marisc que produïm —diu en Thach Kia, posant-se una mica seriós.

—Sí, a la meva família tampoc li va gaire bé —diu en Kevin—. El meu país és un dels principals productors de cacau. Gràcies a nosaltres les persones d'Europa poden menjar xocolata. Però diu el meu pare que els països rics cada vegada ens paguen menys pel cacau...

—És el mateix problema que tenim a Tanzània —diu la Merchae—. Cada any ens donen menys diners per cada quilo de cafè. Per això la meva filla gran va haver de deixar l'escola. Ja no ens arriben els diners per comprar el material escolar i els llibres.

—Doncs a nosaltres, l'empresa fruitera ens paga uns salaris molt baixos —intervé l'Alicia—. I no només això. Sovint ens posem malalts perquè els fertilitzants que es fan servir per als arbres fruiters són molt perillosos per a la salut...

—Això no pot continuar així! Senyors com aquest —diu la Merchae, assenyalant amb el dit el senyor del vestit gris— són responsables d'aquesta situació.

Davant de l'acusació, el senyor del vestit fa un bot i es posa dret ben de pressa...

—Sí, aquest senyor és amo d'una gran empresa, una multinacional —diu en Thach Kia—. Molts empresaris com ell ens exploten i ens paguen cada vegada menys pels productes i per la feina.

—Mentre vosaltres sou cada cop més rics, nosaltres som cada cop més pobres —li diu l'Alicia, empipada, a l'empresari. Tots miren el senyor del vestit gris, que sembla una mica nerviós:

—Un moment, senyores i senyors. Ja els he explicat abans que les empreses no en tenen la culpa. En el joc del comerç internacional són els governs els que posen les regles. És a ells a qui heu de reclamar...

—Als governs i a les empreses! —li diu la Merchae, cada vegada més furiosa.

El to de les veus puja cada cop més. Tothom té alguna cosa a dir. La Laura els mira. La tensió augmenta. L'empresari es comença a sentir acorralat. De sobte, se li acut una idea per intentar calmar els ànims:

—Un moment, amics i amigues. No guanyarem res si continuem discutint entre nosaltres. Aquí no arreglarem el problema i, a més, potser despertarem la família de la casa.

—És veritat —diu en Kevin, mirant cap a la porta que dona al passadís—, els pares de la Laura es poden enfadar per l'escàndol!

—Fem les coses amb seny. Ja que som aquí i que tots hem vingut des de tan lluny, per què no aprofitem per celebrar l'aniversari de la nostra amfitriona?

La Laura comença a obrir la boca per dir alguna cosa, però l'empresari la interromp:

—Per què no ens convides a menjar un tros de pastís? —li diu—. Després ja continuarem xerrant més tranquils.

—Molt bé, podem menjar el pastís i abaixar una mica la veu —diu l'Alicia—, però això no quedarà pas així. Volem que ens contestis totes les preguntes que et farem.

La Laura no sap què fer. S'enfadaran els pares si talla el pastís abans de la festa? I què dirà l'àvia? Però després recorda el que li diu la mare quan es baralla amb el seu germà per una joguina: "Nens, heu d'aprendre a compartir". Al cap i a la fi aquestes persones han vingut de molt lluny per conèixer-la. Sense dubtar més, la Laura agafa el ganivet per tallar el pastís. Però quan està a punt de fer-ho, i sense donar-li temps a res, l'empresari li pren el ganivet corrents:

—Deixa'm a mi, nena. Ja el tallo jo.

Amb molta traça, talla el pastís en dues meitats. Després, d'una de les meitats en fa cinc trossos iguals i els reparteix entre tots, incloent-hi la Laura. Quan acaba el repartiment, l'empresari agafa una cullera per menjar-se la meitat que queda a la safata. Tots els altres es queixen:

—Aquest repartiment és injust!

L'empresari intenta donar explicacions:

—Bé, és que jo..., mireu... Jo sóc l'amo de les fàbriques on es refina el sucre i es processa la xocolata i el cafè. Com ja sabeu, tinc moltes despeses i molta feina, i per això em sembla que em correspon la part més grossa del pastís. O sigui que, si em permeteu... —i mentre diu això agafa el pastís i surt corrents per la porta que dona al pati i la tanca per fora.

—Això no és just! —protesta la Laura.

Els altres comencen a parlar tots alhora. La fugida de l'empresari els ha agafat per sorpresa...

Ara els més enfadats són la Laura i en Kevin, que comencen a donar cops a la porta del pati cridant: —No és just! No és just!

Cada cop criden més fort i donen més cops, fins que...

La Laura obre els ulls i veu el pare que la sacseja suaument. Quan veu que ella es desperta, l'abraça ben fort i li diu:

—Bon aniversari, Laura! Que tenies un malson, maca?

Per fi ha arribat l'hora! A la festa han vingut els cosins i les cosines, i els amics i les amigues del barri i de l'escola. La Laura se sent feliç.

S'ho estan passant d'allò més bé; primer s'han afartat de jugar i de córrer pel jardí, i després s'han acabat la pizza, l'empanada, les croquetes, els

entrepans i la macedònia. Ara és el moment del pastís. La Laura recorda el somni de la nit anterior. "Tot semblava tan real...!".

L'àvia Lola porta el pastís amb les deu espelmes enceses i el posa damunt la taula entre les exclamacions dels nens i les nenes. En Joan és el més impacient:

—Bufa, Laura, buf!

La Laura es fixa que el pastís no és ben bé com el recordava. L'àvia li fa l'ullet i li diu a cau d'orella:

—Jo també en tinc un, de secret.

—Quin secret, àvia? —pregunta la Laura.

—He hagut de fer un altre pastís aquest matí. El que vaig fer ahir va desaparèixer a la nit. La porta era oberta. Segur que se'l va menjar algun gat. No en va quedar ni una engruna!

La Laura la mira molt sorpresa i li vol explicar a l'àvia...; però no hi ha temps per a explicacions: les espelmes s'estan consumint. L'àvia li somriu i va cap a un extrem de la taula per seure.

Ara tothom està cantant la cançó d'aniversari per a la Laura: els nens i les nenes, la mare, el pare, en Joan i l'àvia. L'àvia crida des del seu lloc:

—Demana un desig, Laura!

La Laura està emocionada; deu anys, deu espelmes cremant, les persones que l'estimen... Sí, l'àvia tenia raó: és un moment màgic. Tanca ben fort els ulls i pensa en els nous amics i amigues que té, els visitants nocturns. I aleshores... La Laura demana un desig molt important.

En algun racó del jardí, els follets dels desitjos arrufen el nas amoïnats: "Aquest cop sí que ens farà falta ajuda...".

Nous amics per a la Laura

- Completa la informació sobre cadascun dels personatges:

Nom:

Merchae

País d'origen:

Ocupació:

Nom:

País d'origen:

Ocupació:

Nom:

País d'origen:

Xile

Ocupació:

Nom:

Thach Kia

País d'origen:

Ocupació:

Nom:

País d'origen:

Ocupació:

Nom:

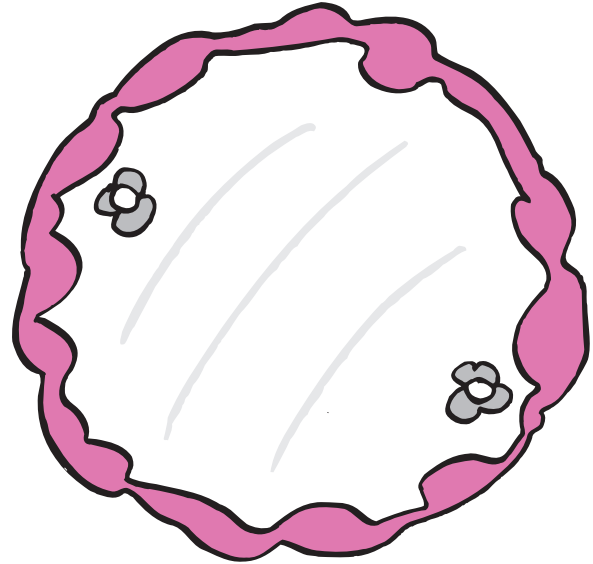
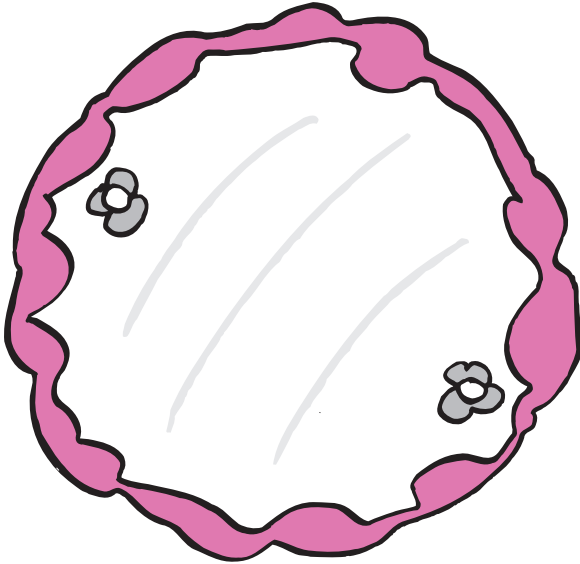
País d'origen:

Ocupació:

- Busca en un mapa de Peters cadascun dels països d'origen d'aquests personatges.

El repartiment del pastís

- Talla aquest pastís d'acord amb el repartiment que en va fer l'empresari de la història. Fes servir colors diferents per pintar les porcions corresponents a cada personatge.
- Talla aquest pastís en parts iguals entre els sis personatges. Pinta les diferents porcions fent servir els mateixos colors que al primer pastís.

- Quin dels dos repartiments et sembla més just? Encercla'l i explica per què.

- Quin disig et sembla que va demanar la Laura el dia del seu aniversari?

Anem a comprar

*Avui ens toca anar
a la plaça.
Vols venir amb nosaltres?*

- Ara jugarem a anar a comprar.
Quan acabi el joc, feu una llista de tots els productes comprats i venuts.

Tempesta de neu...!

Has anat a passar uns dies a la muntanya amb la família. Fa tres dies que ha començat a nevar i no es pot sortir de casa. Us heu quedat sense menjar. A la ràdio anuncien que la tempesta es calmarà durant unes hores, però no se sap quants dies més pot durar.

El pare et demana que l'acompanyis a comprar alguns queviures al poble més proper, que es troba a vuit quilòmetres. Com que les carreteres estan cobertes de neu, haureu de tornar del poble caminant i portant tot el que compreu a les motxilles. Només teniu vint euros i no hi ha cap banc per treure més diners. Pensa bé el que compraràs i fes una llista per anar a comprar.

- Quan acabi el joc, feu una llista amb tots els productes comprats i venuts en aquesta situació. Després compareu-la amb la llista de l'activitat anterior.

La meva família compra, la meva família ven...

A les imatges següents trobaràs diferents productes que es poden comprar o vendre. Busca a la sopa de lletres les paraules que hi tinguin relació.

A

C

H

J

R

L

M

E

- Encercla en color vermell els béns o serveis que la teva família compra i en color blau els que la teva família ven.
- Els teus pares reben diners per la seva feina? Si en reben, què té a veure aquesta feina amb el comerç?

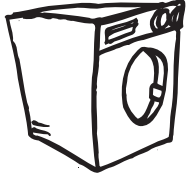

A	M	D	T	B	T	X	H	S	F	T	V	C	R	Y	V	C
A	L	J	A	G	V	A	C	A	N	C	E	S	X	C	T	K
L	I	O	H	Q	E	G	T	A	T	I	B	A	H	N	E	M
I	E	G	C	T	J	S	Z	I	F	C	S	J	R	B	A	J
M	G	Z	U	S	C	R	B	K	C	L	A	T	X	E	T	O
E	T	G	S	A	E	J	K	H	L	I	D	L	D	S	R	G
N	E	N	E	R	W	N	A	C	X	K	R	V	Ç	E	E	U
T	M	O	R	D	I	N	A	D	O	R	V	T	P	A	E	I
S	Z	Q	B	C	F	L	X	K	R	S	B	E	C	N	T	N
A	S	C	I	T	S	E	M	O	D	O	R	T	C	E	L	E
G	E	X	L	Q	L	D	B	W	W	Y	B	M	P	L	L	S
D	R	Y	L	T	R	A	N	S	P	O	R	T	F	Z	Ç	E

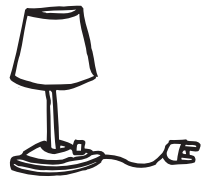
T

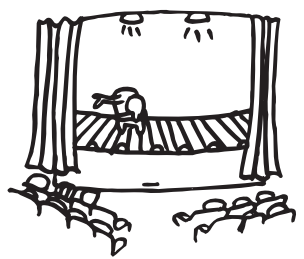
E

O

E

T

G

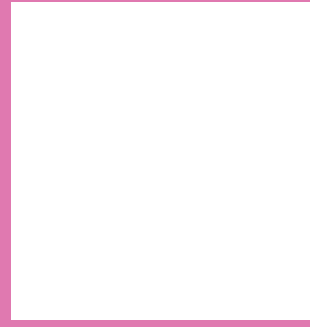

A

V

• Als quadres següents, dibuixa altres béns i serveis que la teva família compra o ven. Per exemple, la feina dels teus pares.

La Rose Marie i la Momena

Llegeix les històries següents

© Lourdes Cusó, Intermon Oxfam

Em dic Rose Marie,

visc a Mkuu, un poble de Tanzània. Tinc vuit germans, però jo sóc la més petita. Vaig a una escola que es troba a tres quilòmetres de casa. La meva família es dedica al cultiu de cafè.

Però a mi em resulta difícil entendre per què cada cop ens donen menys diners per un quilo de cafè.

L'any 2000 ens van pagar 1.600 xílings per un quilo de cafè, l'any 2001 el preu va baixar a 500 xílings i el 2002 només ens van pagar 400 xílings per cada quilo.

Els diners que guanyem ja no ens arriben per comprar el menjar i cobrir les necessitats de la família. A més, ja no podem comprar insecticides i les plantes de cafè produeixen moltíssim menys que abans...

Sóc la Momena

i visc a Dhaka, a Bangla Desh. Abans vivia en un poble petit, però fa un temps la meva família va decidir instal·lar-se a la capital per aconseguir feina. A la mare la van contractar en una fàbrica tèxtil de confecció de roba. El sou no era gaire alt, però aquells diners eren molt necessaris per a la família. Havia començat a estudiar en una escola del barri, on vaig fer nous amics i amigues aviat.

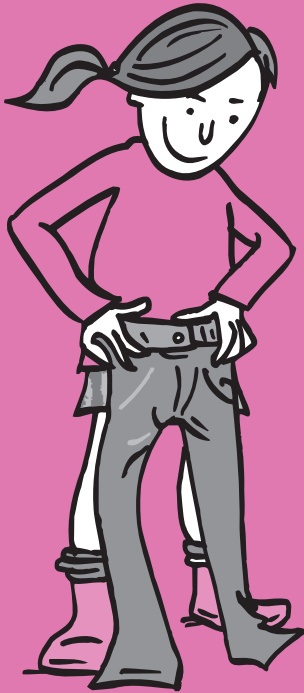
Però fa uns mesos, a la mare i a moltes altres treballadores les van acomiadar de la fàbrica. Els patrons van dir que ja no els podien donar feina.

Jo he hagut de deixar l'escola i buscar feina per ajudar la mare. Espero poder tornar a l'escola aviat...

© Intermon Oxfam

Un viatge arreu del món

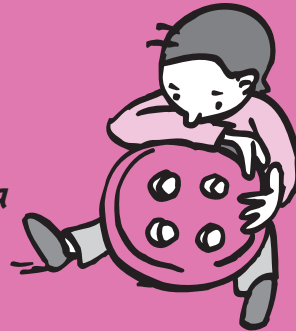
*Has pensat alguna vegada d'on ve la roba que portes?
Et convido a descobrir la història d'uns texans.*

Història d'uns texans

En una gran botiga de la ciutat britànica d'Ipswich, uns pantalons texans de la marca Lee Cooper esperen que algú els compri. Abans d'arribar fins aquí, aquests pantalons han fet un llarg recorregut arreu del món.

Fa uns dies van arribar de França, però abans havien viatjat des de Tunísia. Allà, a la ciutat de Ras Jebel, hi ha la fàbrica de confecció. En aquesta gran fàbrica hi treballen unes 500 dones cosint, molt ràpid i durant tot el dia, les diferents peces que formen part dels pantalons.

Però..., d'on vénen la roba, els botons i la cremallera dels pantalons?

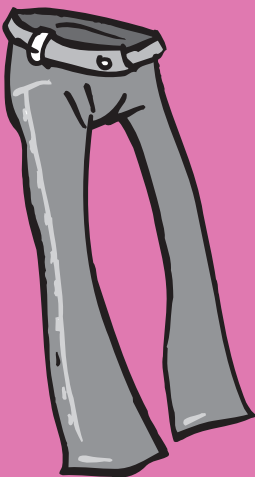
El cotó de la roba texana dels pantalons es cultiva a Benín, però el cotó per a la roba de les butxaques es cultiva al Pakistan.

La roba es fa a Itàlia, però es tenyeix amb un tint especial produït a Alemanya. Quan arriba a la fàbrica de Tunísia, la roba es renta amb pedra tosca extreta d'un volcà inactiu de Turquia. En aquest procés de rentat gran part del tint es desprèn i va a parar als rius.

Els fils per cosir els pantalons es fabriquen a Irlanda del Nord i es tenyeixen de colors a Espanya.

Les cremalleres es fan en dues parts: la cinta de polièster es fabrica a França i les dents metàl·liques es fan amb un llautó que ve del Japó. El llautó, que també serveix per fer els botons i els reblons, es fabrica a Alemanya amb coure procedent de les mines d' Austràlia i de Namíbia.

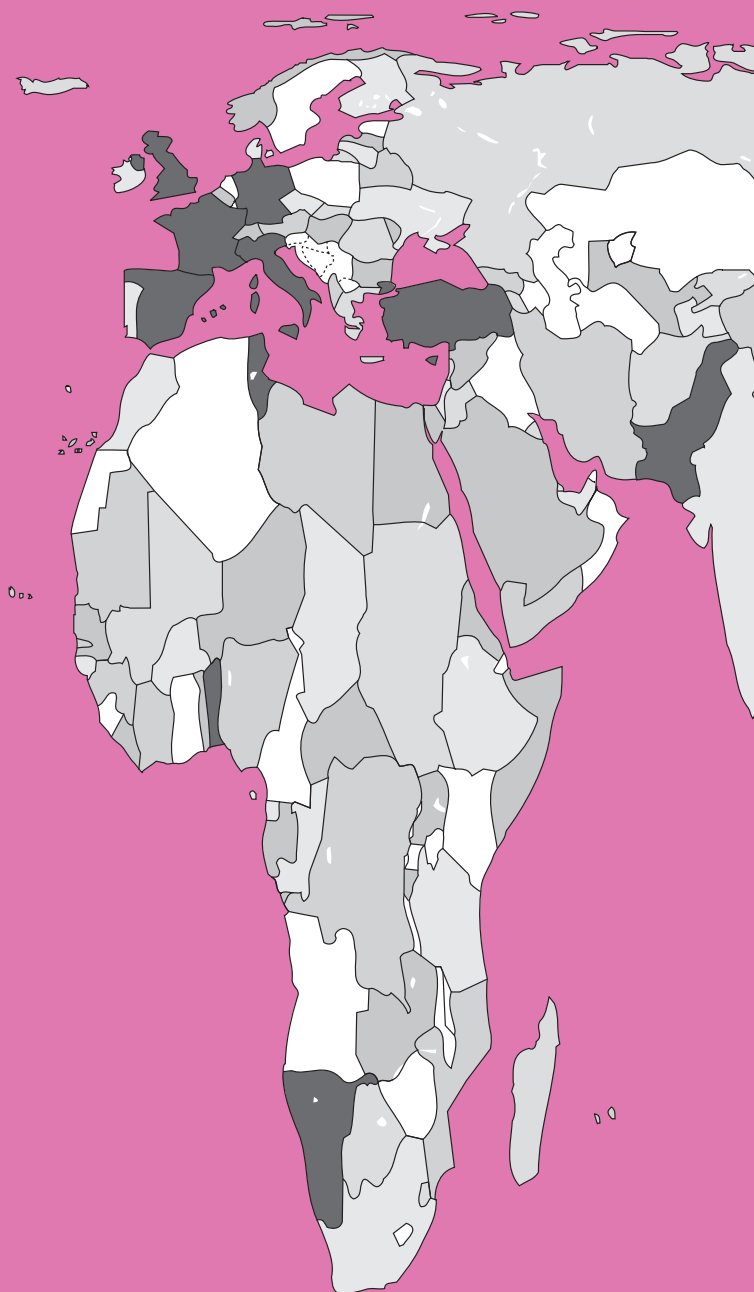
Per acabar, totes les peces es reuneixen a la fàbrica de Ras Jebel. Des d'allà, els pantalons acabats surten de viatge cap a la botiga.

- Quan hagi llegit el text, subratlla en color vermell tots els països implicats en la producció dels texans.

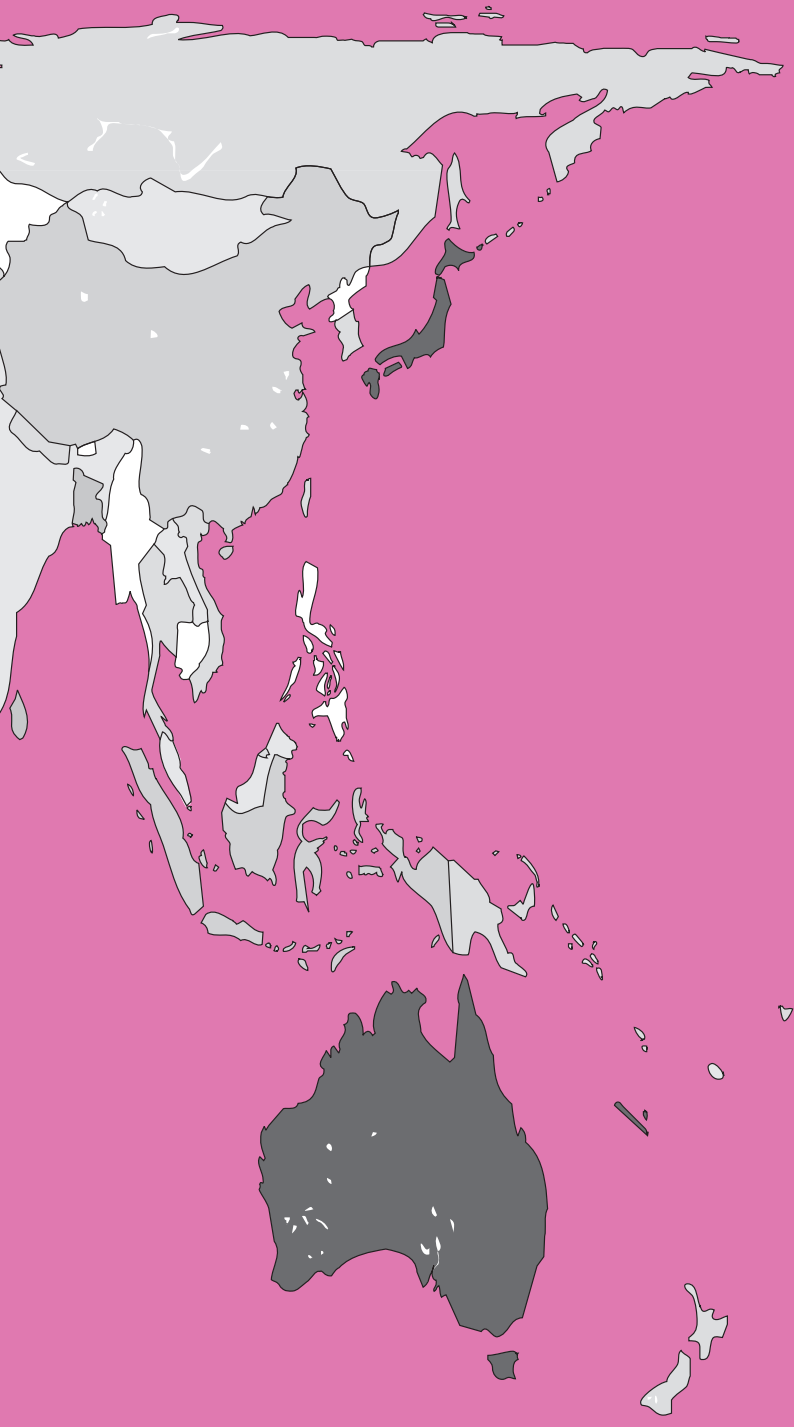
- Observa el mapa i col·loca en el lloc corresponent cadascuna de les etapes de producció.

Després marca amb fletxes blaves el sentit dels recorreguts dels texans i dels diferents components.

- Aquests són alguns dels problemes que tenen lloc en el procés d'elaboració dels texans. Per descobrir-los uneix el subjecte de cada frase amb el predicat corresponent.

Les cosidores de la fàbrica de Tunísia ■	■ contamina els rius i mata les plantes i els peixos.
El rentat a la pedra ■	■ guanya menys d'un euro al mes.
Un cultivador de cotó de Benín ■	■ tenen problemes greus de salut per culpa dels minerals tòxics.
Els treballadors de les mines de coure de Namíbia ■	■ han de produir tres peces per minut i guanyen 180 euros al mes.

Seven empty rectangular boxes stacked vertically, intended for writing notes or answers.

• Què n'opines, d'aquestes situacions?

Seven horizontal lines for writing a response to the question above.

Rumiant alternatives...

- Els nostres amics us presenten diferents problemes amb els quals conviuen.
En grups, rumieu algunes possibles solucions.

Les empreses s'emporten gairebé tots els guanys, mentre que als pagesos ens paguen cada cop menys.

Possibles solucions

Si els països pobres no poden vendre els productes que elaboren als països rics, no hi haurà fonts de treball per a les persones dels països pobres.

Possibles solucions

Els diners que guanyem amb el cafè que produïm no ens arriben per enviar els fills a l'escola.

Possibles solucions

Moltes vegades comprem coses que no ens fan falta. El consumisme produeix problemes de contaminació i males condicions de treball per a les persones del Sud.

Possibles solucions

Això ha de canviar!

• Al Sud

Davant de les situacions injustes que provoca el comerç internacional, les persones del Sud s'organitzen per defensar els seus drets.

Llegeix amb atenció:

Els nens i nenes es fan sentir

Igual que la Momena, molts nens i nenes de Bangla Desh han hagut de deixar l'escola perquè al pare o a la mare l'havien acomiadat d'una fàbrica tèxtil. El motiu dels acomiadaments és que Europa i els Estats Units compren menys productes tèxtils a Bangla Desh.

El 28 d'abril de 2002, nens i nenes de Dhaka van formar una gran cadena humana per denunciar aquesta situació.

© Oxfam Internacional

© Zed Nelson

Els pagesos i pageses s'organitzen

A Petit-Bourg-du-Borgne, un poble d'Haití, els productors de cafè s'havien adonat que els que més guanyaven amb la seva feina eren els exportadors de cafè. Per aquest motiu van decidir formar una cooperativa i vendre el cafè de manera directa a una marca de comerç just d'Europa.

Esperans Cadet és una cultivadora de cafè que diu: "Quan els preus eren baixos, els diners que obteníem per una lliura de cafè no arribaven ni per comprar una tassa d'arròs. L'educació dels fills ens resultava impossible. Ara, com a cooperativa, obtenim uns beneficis decents."

• Al Nord

A Europa cada cop més persones donen suport al comerç just. Aquest comerç intenta que les persones del Sud obtinguin un preu just per la seva feina o els productes que ofereixen, un preu que els permeti viure amb dignitat. Podràs trobar productes de comerç just en unes quantes botigues i en alguns supermercats.

© Intermon Oxfam

Visita la www.IntermonOxfam.org i sabràs més coses sobre el comerç just.

Què pots fer-hi tu?

- Fes el teu autoretrat i anota-hi al costat les coses que has descobert en aquest quadern.
I a l'altre costat, algunes idees que tinguis per ajudar o canviar la situació d'injustícia en què viuen milions de persones al món.